

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA :
Strada Francisc Deak No. 2.
Telefon 10-02.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:

Apare de trei ori pe săptămână.
Pe o lună 25 Lei
Pe un an 260 Lei
In America 3 dolăr

Omizile politice

Moto: Acel ce vrea sa miște lumea sa știe mai întâi sa se miște singur. (Socrate).

Se înțelege că nu ne uităm la cei de acolo, ci la cei de aici din jurul nostru cari mișună prin toate orașele și cari ne-au amefit cu gura lor, ne-au îndopat de promisiuni și ne-au scârbit cu unele apucături ascunse.

Numărul acestui soi de bipede crește văzând cu ochii și începi să te îngrijești dela o vreme, căci te întrebi cu drept cuvânt: de ce nu se mai duc și la alte meserii?! Ceeace denotă că cea mai rentabilă carieră este să te arunci în politică. Politica se adresează guralivilor și obraznicilor, nu inteligenților și capabililor și de aceea numărul acestor parazizi crește îngrijorător de mult. Confuzia aceasta nenorocită între merit și între incapacitate, între inteligență și prostie, între cinste și șarlatanie face ca să avem orașele tot mai pline de conducători de neam.

Și de aceea poate nu prea stau mult guvernele la putere; căci ele conștin în ele, cum ar spune Guizot, un principiu de slăbiciune și de abuz care le hotărăște limita. Ele își clădesc puterea pe un nolan de fleacuri omenești, astfel că e păcat de valorile politice de acolo, când cei de aici sunt tot ce poate fi mai de rând. Pentru aceștia militei în toate cele bune, dar mari în poște, în prostie și în obraznicie, nașionile cred că sunt făcute pentru omul politic iar nu el pentru nație și de aci buzna în cașcaval. Pentru că el nu sunt în stare de nici o renunțare la ale lor

în folosul binelui obștesc; nu știu ce este cea dragoste de legi; nu sunt capabili de a privi în viitor nu pot îndeplini cu un cuvânt nici una din aceste condiții, cari sunt ale adevăraților conducători de neamuri. Pentru această specie decăzută de politicieni fara este o moșie de exploatat; poporul o turmă de mânat la strungă; legea făcută pentru cei conduși; pentru ei nu este decât prezent, căci nu văd decât sub nasul intereselor lor. Acea preferință continuă a intereselor lor îi îndepărtează atât de mult de acei ce-și pun toată ființa lor pentru neam, încât te întrebi cu surprindere cum se poate ca acela să se prindă tovarăși cu aceștia?!

Nu cumva o fi și acolo o lene de alegere adevărată a tovarșilor de luptă? Nu cumva o fi o slăbiciune din partea adevăraților conducători de neam de a se sprijini în curățenia gândurilor lor pe acei ce fac gură mai mare și cari le umblă mai mult în cale?

În orice caz oricine poate vedea că isvorul aproape al tuturor greșelilor politice este într'această masă de politicieni de turmă. Căci după cum spunea nu știu care mare cugetător, în a te gândi numai la tine și la prezent, zace isvorul erorilor politice. Oricâte perspective mărețe vor făuri sufletele acelea alese ale neamului, oricât vor iubi ei binele obștesc, atâta vreme cât e armata de omizi pe care ei se sprijină și care nu trădește decât în prezentul intereselor sale, isvorul de erori politice nu va seca.

George Bota.

Luarea dreptului de publicitate a Liceului izraelit din Oradea-Mare

— Interview cu d. Simion Gocan, inspectorul șef al regiunii II —

Ajungându-ne la cunoștința că Ministerul Instrucțiunii a ridicat dreptul de publicitate liceului izraelit din Oradea-Mare, ne-am adresat d-lui inspector șef al învățământului secundar Simon Gocan, cerându-i unele informațiuni referitoare la cauzele pentru cari s'a ridicat dreptul de publicitate.

Iată ce ne-a răspuns d-sa:

— Cauzele — a zis d. Inspector șef — sunt foarte multe. De când s'a deschis acest liceu încontinuu a fost necaz cu dânsul. N'a avut nici clădire corespunzătoare, nici mijloace de învățământ nici corp profesoral așa după cum prevede legea.

Ministerul a avertizat în deosebite rânduri pe susținătorii liceului, fără rezultat însă. Dar, în sfârșit se vede că și răbdarea Ministerului s'a epuizat.

— Cari sunt cauzele mai apropiate?

— Cauzele mai apropiate sunt, că deși Ministerul cu ordinul No. 100.085-923 a ordonat ca în cl. I și II să se introducă limba de propunere română cu profesori califi-

cați și cari știu limba, susținătorii la început s'au codit de a executa ordinul, pe urmă când nu au mai avut ce face au introdus limba română, dar mai numai de formă, căci cel mai mult dintre profesori cari propun în cl. I și II nu posed limba română. Vă puteți închipui deci, ce spor se poate face într' astfel de împrejurări.

Afară de acestea școala nici azi nu are bănci măcar, cu atât mai puțin mijloace de învățământ.

Cele 8 clase ale liceului, înghesulte în 5 săli și într'un coridor mic fac imposibile nu numai un rezultat bun, dar chiar și disciplina.

— Fost-a școala avertizată conform legii?

— Fără îndoială, dar — durere — fără rezultat. Stările la liceu sunt și azi tot atât de triste cum au fost în trecut.

— Ce va fi cu elevii liceului?

— Elevii vor fi examinați de către o comisie alcătuită din profesorii liceului Gojdu în Februarie în scris, iar luni în scris și oral, așa cum se

face la orice liceu particular.

Am mulțumit d-lui inspector șef, pentru amabilitatea cu care ne-a dat aceste relațiuni.

Am jinit să aducem acestea la cunoștința cititorilor, deoarece știm că se vor începe iar campanii prin presă, mișcări de ale părinților elevilor și intervenții până la M. Sa Regele.

E bine în tot cazul să se știe că motive serioase au determinat autoritățile să ia aceste măsuri extreme.

Curiozități.

Precum spune ziarul Le Rapel, doctorul Benoit se ocupa de câtă-va vreme cu gândul d'a transforma sexele, operând asupra găinaceelor și făcând o ovariotomie unei purici, isbuti să o schimbe... în cocoș. Curând după operațiune, capul găinușii se împodobi cu o creastă roșie ca a cocoșilor iar modesta ei cotcodăceală se prefăcu într'o cutcurigeală triumfătoare vizioasă.

Nu numai atâta, doctorul Benoit, repetând operațiunea în sens invers, readuse pe cocoșei la sexul lor primitiv de găini.

Comemorarea lui Inocențiu Micu Klein la Roma

Cetim în „Nuova Italia“.

Duminică 11 Decembrie, la orele 11 a. m., a avut loc o ceremonie religioasă la Roma, în biserica „Madonna del Pascolo“ în memoria marelui cugetător și patriot Inocențiu Micu Klein, primul episcop român unit al Transilvaniei când s'a așezat din partea „Mormintele eroilor“ și o pacă comemorativă. La aceasta ceremonie au luat parte cele mai distinse personalități române și italiene dintre cari remarcăm pe: Al. Lahovary, ministru nostru la Roma, Dr. Căpățanu, secretar de legație, Demetriu Penescu, ministru nostru pe lângă Sf. Scaun, episcopii români Dr. Traian Frențiu, conte de Roma din Oradea-Mare și Dr. Iuliu Hossu, prof., Panaltescu, Monsignorul Cascioli, R. Artioi, Dr. Randi, Palmieri, Lo Goto, dela Institutul Europa orientală, Berte, G. Adammi, Piermattei, Dr. Cav. Giuliani, baronul Lazzilustris, prof. Sturgli, prof. De Luca, prof. Cagnilanti, Cav. Cacci reprezentanții presei din Roma și o mulțime numeroasă.

După serviciul divin celebrat de P. S. S. Episcopul de Oradea-Mare Dr. Traian Frențiu a ținut o scurtă cuvântare prin care, în cuvinte frumoase evoca frumoasa figură a lui Inocențiu Micu Klein, apostol religios și mare patriot.

După aceasta a luat cuvântul d. Dr. Papari, român macedonean, delegatul societății „Monumentele eroilor“, care vorbește mai pe lung despre opera religioasă și politica a

lui Inocențiu Klein și amintește cu cuvinte înălțătoare misiunea României continuatoarea gloriei Romane în țara lui Traian.

„Klein a fost acela — spune oratorul — care a apărut cu energie la curtea imperială din Viena, drepturile românilor din vechea Dacie Traiană. Spirit pătrunzător și reabil patriot mare și credincios limbei și tradiției, I. Klein, propagă cu ardoare renașterea și dezvoltarea culturii românești, deoarece trăia vie în sufletele alor săi speranța unor timpuri mai bune.

Klein a fost acela care evidențându-și marea sa dragoste pentru patrie oprimată, a fost atât de persecutat încât în 1745 a trebuit să treacă alpii și să se refugieze la Roma, unde, departe de ai săi pe care îi lubea, a murit sărac la 23 Septembrie 1758.

Terminând discursul său vibrător de patriotism d. Dr. Papari, adresează elogiul Italiei noi și frumoase și Regelui Soldat.

S'au depus coroane din partea Academiei Dacia-Traiană, academia română din Roma, Institutul Italo-român și Uniunea Istorică și Artistică.

Această frumoasă ceremonie lăsată în asistență un sentiment profund de admirație și venerație pentru marile dispărut care a fost Micu Klein, iar organizatorul, Dr. Papari, a fost vă felicitat. Din întreaga asistență se ridică o singură urare: aceea ca legăturile cari leagă poporul italian de cel român să fie cât mai puternică. Rep.

Deschiderea școlii de arte și meserii din Baia-Sprie

— O nouă cetățuie a culturii românești. —

Mare sărbătoare au avut locuitorii orașelului Baia-Sprie în ziua de Sf. Nicolae, când s'a deschis școala de arte și meserii din acest târgușor. Ministerul Instrucțiunii ascultând dorința locuitorilor români, le-a aprobat o școală inferioară de meserii în acest târgușor. Ministerul prevede școala cu profesori și cu cele de lipsă.

La inaugurarea școlii a venit și d. inspector șef Gocan dela Oradea-Mare care are merite neperitoare la înființarea acestei școli.

Inaugurarea școlii s'a început cu serviciu divin la biserică, la care au asistat elevii cu profesorii școlii precum și oaspeții veniți din toate părțile! Pe urmă publicul, în procesiune, s'a dus la școală unde s'a

făcut sfințirea apei, feștanie, după care d. inspector șef Gocan a ținut o însuflețită cuvântare, schițând menirea școlii. A răspuns d. director al școlii Georgescu. Au mai vorbit directorul liceului „G. Șincai“ din Baia-Mare și d. protopop local, cărora le-a răspuns din nou d. director Georgescu.

Dela serbare, la care au asistat părinții elevilor și mulți țărani din împrejurimi s'a trimis o telegramă de mulțumită d-lui ministru al Instrucțiunii Dr. C. Angelescu.

A fost bătaoarea la ochi, ba penibilă chiar, lipsa primarului Filip dela aceasta sărbătoare culturală, pe cât de frumoasă pe atât de însemnată pentru târgușorul nostru. Cor.

DI. P. Dejeu răspunde....

Am publicat în No. 58 al ziarului nostru un răspuns al d-lui Dejeu consilier cultural al orașului Oradea-Mare, care privește mai mult pe d. Șt. Mărcuș personal, decât redacția ziarului "Vestul Românii". Tonul conciliant al domniei-sale, precum urmărirea scopului de a contribui la o regenerare a vieții sociale de aci, neîndeamnă ca să ne spunem părerea încă odată, și ceva mai precis.

Remănem consecvenți principiilor din programul ziarului, vrem să fim povățuitorul bun și judecătorul drept, vrem să selecționăm ceea ce este bun, ca să scoatem foloase reale.

"Bidiganie" este după sinonimul slav dihanie "ceva rău și în afară din cale". Un cuvânt care se potrivește, scos chiar din vocabularul ardelenesc, ca să fie de d. Dejeu și mai bine priceput. Cuprinde în sensul aplicat "monstruoșitate" politică, de cari ne-am ocupat.

Orl nu este monstruos ca d-ta să lauzi în gazetele evreo-maghiare epoca de aur a catolicismului maghiar, care trebuie în fine să știi, că pentru neamul românesc a avut o altă față?

Nu este monstruos ca, dorind să fi cunoscut cu orice preț, să apelezi la ajutorul foilor străine, la acelea cari te-au decapitat, și în cari numai sentimente românești nu s'aștern?

Orl nu este monstruos ca să evidențiezi o cultură străină, fără măcar a avea înțușia generoasă de a face amintire de cultura românească?

Nu este monstruos, ca să-ți atribui un rol politic de conducător, atunci când pe vremuri nici numele nu ți l-ai folosit pe românește?

Nu este monstruos ca d-ta lipsit de calități intelectuale o sufletești superioare, să trăiești în funcțiunea pe care o îndeplinești pe semne numai în urma serviciilor electorale și a unor nenorocite de tipărituri de propagandă rău întocmite?

Nu este monstruos ca să denaturezi fapte și să denunți în publicitate atitudinea absolut legală, dar hotărâtă a unui funcționar conștient, care precum până acum nu a trăit, nici de acum înainte nu va trăi din mila politică a altora?

Nu este monstruos, ca d-ta, care ai dat dovadă în publicitate de prea puțină cultură, să te prezinți ca consilier cultural?

Nu este monstruos, ca în urma împrejurărilor cari ți-au asigurat traiul în țara nouă, să-ți atribui merite după o activitate pe care oriși cine era dator să-o facă?

Nu este monstruos, ca atunci când ți lipsește ori-ce altă dovadă, să te provoci la ură și civilizație, d-ta, care din obiecte cumpărate ai organizat expoziții cu cursivii la Cluj?

Nu este monstruos, ca atunci când Geografia județului Bihor zace încă în pivniță și nu îndrăznește, așa cum e, să mai scoată capul în lume, în schimb d-ta ți scoți, căci nu te-ai uitat niciodată în oglinda conștiinței, ca să vezi ce și cât poți, și ce drepturi ai?

Scrie în ungurește mai departe căci scrii mai bine de cât în limba noastră. Profetizează mai departe viitorul sârmanilor maghiari arde-

leni căci dupăcum vedem nu poți pricepe prezentul ardelenilor români.

Aportul d-tale cultural nu ți-l învidiază nimeni, nici în opere scrise nici în opere trăite.

Opera noastră devine constructivă, chiar prin punerea la loc al unui fiecăruia.

Astăzi un român cinstit, trebuie să fie conștient de aceea ce face! Interesele neamului cer o distribuție a valorilor, fiecare la locul său.

Domnia ta nu credem să fiți la locul potrivit!

Bidiganile, vezi, — au și ele vlașa lor!

Altceva ne mai având a-ți spune rămâne al d-tale binevoitor.

Redacția.

Știri mărunte

— Posta împărătească Zita, a făcut declarații categorice unui ziar din Budapesta în care spune că "nu recunoaște schimbările revoluționare făcute în harta Europei Centrale" și că imediat ce va fi major fiul ei Otto, va ocupa tronul vacant al Ungariei Instrucțiunea pe care o primește azi Otto îl este dată pe baza hărții dinainte de război... spune D-sa.

— În ziua de 21 c Academia Română a ținut o ședință comemorând 200 ani dela moartea marelui cărturar și domnitor al Moldovei Dimitrie Cantemir. Cuvântarea festivă a fost rostită de d. profesor Nistor, ministrul Bucovinei.

— O delegație a locuitorilor din localitățile cari vor trece la Iugoslavia, între cari se află și mulți sârbi, s'a prezentat comisiei de delimitare cerând ca, pe baza dreptului de autodeterminare, să se facă plebiscit, ei nevoind să treacă la Statul sârbesc.

— Delegații guvernului sovietic rus însărcinați să trateze cu delegații români la Odessa au comunicat că tratativele vor fi reluate la 29 curent, dată la care Rusia va expune punctul de vedere în chestiunea aranjamentului comercial cu România.

— În apropierea orașului Savona, s'a găsit un tablou înalt de un metru și lat de doi metri de Rafael și Giulio Romano. Conține peste 100 figuri și un autoportret al lui Rafael. Acest tablou este considerat ca cel mai reușit tablou al marelui pictor.

— Cu ocazia a 25-a aniversare a descoperirii radului, camera franceză a acordat o pensie de 40.000 franci d-nei de Curie ca recompensă națională.

— Din Mai până în August, exploratorul Amundsen va face o călătorie la polul Nord în aeroplan. Pentru acest drum se construiesc trei aeroplane speciale.

— Faimosul detectiv englez Pinkerton a murit în vârstă de 75 ani, lăsând o avere de 375 milioane franci.

— Studentul Emeric Rosenthal din Cluj a fost eliminat din toate universitățile din țară pentru că falsificat în index iscălitura profesorului Martinescu.

— La frontiera Columbiel a avut loc un cutremur care a distrus 4 orașe. Până acum s'au constatat 200 victime.

— La Budapesta vr'o 30 polițai au făcut perchezitii pe la librării și chioscuri de unde au confiscat vr'o 10.000 de opere. Toate de Tolstoi, Zola și Maupassan, cari au fost arse în curtea poliției.

— Guvernul francez este contra acordării de drepturi a femeilor pentru parlament. Admite numai alegerea femeilor în consiliul municipal.

— Guvernul german a hotărât ca membrii casei Hohenzollern să poarte numele, începând chiar cu fostul Kaiser, "Principe de Prusia".

— S'a încassat dela țărani improprietăți, până la sfârșitul lui Noembrie 631.734.598.

— Mari furtuni s'au deslănțuit în Austria de jos și mai ales la Viena unde s'au prăbușit unele edificii. Sunt mulți răniți.

— În primăvară se va schimba moneda de hârtie în Rusia cu monedă de argint.

— Agenția Havas anunță că toate industriile din Ruhr au aderat la acordul general semnat la 25 Noembrie între industriașii germani și autoritățile franco-belgiene.

Intern.

Ruptura din partidul Poporului preocupă azi toată lumea politică dela noi. Nu faptul în sine interesează — ruptura dintre cei doi antagoniști: Averescu-Argetolanu — ci efectele cari încep să se și vadă.

Odata cu căderea lui dela putere, partidul poporului se desmembrase în așa fel în cât foarte mulți se întrebau și cu drept cuvânt, dacă mai există sau ba acest partid. Greșelile politice însă și nemulțumirile pe cari le crea seră celelalte organizațiuni dela putere și din opoziție, reușiră într-o cât-va să astrângă din nou rândurile acestui partid.

S'a ajunsese la un timp chiar când se credea că succesorii actualului guvern nu pot fi de cât averescani. Atunci apăru chestia falimosului bon Argetolanu prin care se păgubea statul cu 400 și ceva milioane lei, și această credință se transformă în fata morgana care se depărta mereu cu cât se apropia timpul fixat pentru succesiune.

Acum și această iluzie s'a spulberat. Intre Argetolanu și Averescu nu numai că nu mai există colaborare ci, din contră, se duce o luptă destul de urâtă.

Iși aduc atât de urâte acuze unul altuia în cât întreaga opinie publică e dezgustată.

În parlament se continuă ocuzele guvernului în chestia neregulilor dela reforma agra. Atât ministrul de Domeniu cât și uniri frunțași

Buletin Politic

ai majorității au căutat în zadar a se dezvinovățească.

Extern.

Evenimentele din Grecia au luat o turnură — prea precipitată. După alegeri, guvernul a invitat pe regele George să părăsească țara, sub formă de concediu, până când adunarea națională se va pronunța. Regele, împreună cu regina, au părăsit Athena, imbarcându-se pentru a veni în România unde vor aștepta hotărârea parlamentului grec. Înainte de a părăsi țara, regele George a adresat o scrisoare președintelui de consiliu prin care îl anunța că-și păstrează toate drepturile la tron.

În acest interval însă republicanii au început manifestațiunile antidinastice și au și telegrafiat d-lui Venizelos ca să vie în Grecia pentru a fi proclamat președinte. Până la venirea ccestuia, amiralul Conduriotis a fost delegat de guvern ca să exercite în mod provizoriu prerogativele regale.

În Rusia sovietică, după edte aflăm, se va introduce din nou moneda metalică. Rând pe rând încep să se deparaeze de himerile comuniste; după ce au format armata, au admis capitalul acum instiueesc monede.

În Mexic luptele între rebeli și federali continuă când în favorul unora, când în al altora.

Guvernul German caută să între în legături directe cu francezii și belgienii Poincaré pare a fi dispus a trata.

Contrabanda de mătase dela Salonta-Mare

Zilele trecute a fost arestat d-l Balla din, Oradea-Mare pentru contrabandă de mătăsuri în cantități mare. Sunt implicați în această contrabandă aproape toți comercianții în vază din localitate. Cet interesați îl încredințaseră pe d-l Dr. Wass lzsó avocat ca să reprezinte cauza lor și să aranjeze chestia la vama din Salonta-Mare. În acest scop au pus la dispoziția acestui avocat suma de peste 400 mii lei. D-l Wass s'a dus la Salonta-Mare și a luat contact cu șeful vămii.

Acesta s'a aratat dispus să cază la o tranzacție și s'a gândit să întindă o cursă care a reușit. Anume a doua zi a avizat pe d-l Procuror despre aceasta și l-a rugat ca a doua zi să trimită pe cine-va cari să prinză pe tentator în flagrant delict atunci când dăde a banii. A doua zi la ora fixată, într'un loc bine ales în vecinătatea salii unde d-l Wass era să dea banii se găsea personal

d-l primprocuror Șovrea cu doi agenți. Nu după mult a sosit avocatul cu care șeful vămii a deschis discuția. Cazului cu voce tare așafel că sa fie auzit de procuror.

Și s'a discutat pe șleau. După aceea au trecut la fapte și d-l Wass începe să numere banii. Când a ajuns la ultima mie șeful vămii întrebă cu voce tare.

— Suntem în regulă?

— Da, suntem în regulă răspuns avocatul.

— Da în regulă răspunse și d-l primprocuror Șovrea care intră în cameră urmat de cei doi agenți și puse mâna pe banii.

S'a încheat un proces verbal în care d-l Dr. Wass, avocat, a declarat că nu voea să mituiască pe șeful vămii ci vroea să depună banii pentru vamă.

— Tocmai aci, în localul siguranței? Întrebă d. primprocuror. Nu cunoști legea d-ta ca avocat?

IN INTERESUL PROPRIU COMANDAȚI-VA GHETE LA MAGAZINUL DE ÎNCĂLȚĂMINTE FRAȚII GONDA

Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand No. 5

Acı se găsesc în permanență pentru BĂRBAȚI, DAME și COPII tot felul de încălțăminte de STRADĂ și de SEARĂ precum și GHETE solide și ȘOȘONI și GALOȘI pentru ZĂPADĂ și NOROI și PANTOFI DE CASĂ ușori.

Dela această firmă se poate comanda și obține încălțăminte solidă și de prima calitate cu prețuri convenabile.

Cu ocazia sărbătorilor Crăciunului se face reducere de

10%

asupra mărfurilor deja reduse

MISSIR
Magazin cu articole de modă.

— Nu cunosc, răspunde avocatul, ne reprezenta tocmai în direcția noastră, interesele comercianților susmenționați; și a negat că a vrut să se amestecă, deși prim-procurorul auzise întreaga conversație dintre el și șeful vămii.

E curioasă această atitudine a unui avocat, după cum este plină de laudă purtarea șefului de vamă care nu s'a lăsat orbit de banii ludei.

Tot asemenea avem toate cuvintele de laudă pentru d. prim-procurorul care a știut proceda atât de bine încât să prindă în flagrant delict pe coruptor.

D-rul Vass a fost pus sub acuză și va fi apărut de d. Dr. Nicolae Dăgăre.

Întreaga chestie a contrabandei o instruește parchetul.

JULIU GERGELY
CROITOR CIVIL ȘI MILITAR

Mare magazin de rechizite
UNIFORME ȘI CHIPIURI

Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferdinand, 55

Doriți să vă

aprovizionați eficient cu albituri și ciorapi? Incercați odată la

Bermann

Pasagiul „Vulturul Negru”

Parlamentul

Sedința Senatului din 21 Decembrie. București. În ședința de azi a Senatului, ministrul justiției **Mârzescu** depune proiectul de lege referitor la obținerea și pierderea dreptului de cetățean român.

D-l **Arfăreanu** atrage atenția ministrului comunicațiilor asupra dispoziției Direcției C. F. R., în sensul căreia se suspendă valabilitatea biletelor libere ale ziaristilor la trenurile exprese, în același timp, când trenurile accelerate le transformă în trenuri exprese, de care ziaristii se servesc mai frecvent în cursul îndeplinirii chemării lor. Cere anularea acestei dispoziții, și totodată atrage atențiunea asupra faptului, că în vagoane sunt afișate inscripții în limbi străine.

D-l ministru al comunicațiilor **Văitoianu** declară că, dispoziția referitoare la suspendarea biletelor libere ale ziaristilor a fost făcută în scopul reducerii deficitului dela C. F. R., însă dacă Senatul nu este de acord cu această dispoziție, atunci o va scoate din vigoare. În urma acestei interpelări se votează, ca dispoziția să fie retrasă.

După aceasta Senatul votează creditul de 10 milioane lei pentru reconstruirea Gării de Nord, care a fost distrusă de incendiu. În sfârșit votează proiectul de lege pentru ridicarea statuei d-rului Istrate.

Sedința Camerei din 21 Decembrie.

În ședința Camerei secretarul de stat dela Interne **Franassovici**, răspunde la interpelela deputatului **Rădulescu**, care a acuzat pe prefectul județului Mehedinți cu anumite ilegalități.

Declară, că, în urma unei anchete săvârșite, acuzele aduse contra prefectului, sunt lipsite de adevăr.

După aceasta vorbesc deputații **Moraru** și **Pistiner** în chestiuni personale, apoi deputatul **Toma** spune, că directorul **Piclescu** dela Direcțiunea C. F. R. din Cernăuți a fost adus înaintea Curții Marțiale, fiind acuzat de speculă făcută cu vagoane; întreabă pe ministrul comunicațiilor, cum — contrar acestui fapt grav — **Piclescu** a putut să rămăie în fruntea Direcțiunii regionale. Pentru ce n'a fost suspendat din post până la încheierea anchetei.

Deputatul **Mirto** depune o rezoluție cu 40 iscălituri, în care propune, ca **Argetoianu** să fie dus înaintea justiției, deoarece a păgubit grav Statul cu bonurile de tezaur emise de el.

La propunerea vicepreședintelui **Bălanescu**, Camera transmite propunerea la secție.

Iacobescu pune întrebarea ministrului de domenii, oare știe despre dispensarea dela expropriere a proprietății unui conte ungar abseentist din județul Timiș, precum și despre proprietatea fostului ministru **Cozma**, pe când în sensul legii amândouă ar trebui să se exproprieze. Totodată acuză pe noul secretar de stat dela domenii, că, uzând de împrejurarea exproprierilor, face propagandă electorală în Banat.

După aceasta s'a continuat discuția asupra bugetului, în decursul căreia deputatul țărănist **Ileanu** și-a încheiat discursul început ieri.

INFORMAȚIUNI

Școala Ursulinelor. Ministerul Instrucției publice a aprobat încheierea definitivă a școlii normale de fete a călugărițelor „Ursuline” în Oradea-Mare.

Școlile închise de sărbători. Luni, Marți și Miercuri nu se vor ține cursuri la școlile confesionale din localitate, din cauza sărbătorilor Crăciunului catolic.

Insalubritate. Locuitorii din Strada Nicolae Hodoș disperați de starea însuportabilă în care a ajuns această Stradă, au înaintat către primărie un memoriu cerând ca administrația comunală să pună capăt acestei situații. Strada devenind cu totul impracticabilă și de o murdărie grozavă este neapărată nevoie să fie canalizată și pavată. (Memoriul este semnat de 26 persoane, care reprezintă toate casele aflătoare în această stradă.)

Bănățenii protestează la M. S. Regele. Profesorul **Nedelcu** a cerut o audiență la Rege pentru ca, în fruntea unei delegații bănățene, să pretindă amânarea ratificării proiectului de lege pentru rectificarea graniței cu Iugoslavia și să protesteze în deosebi contra predării comunei **Modoș**, care ar însemna o pierdere simțitoare pentru România.

Cetim în zilele străine din localitate în 23 la orele 11 a. m. își va ține „Societatea Filarmonică din Oradea-Mare” adunarea generală constituantă în sala mică a Primăriei orașului. În fruntea mișcării stau d-nii dr. **Victor Bolchiș**, **Vomácska Iosif**, **Szmazsenka E.** și dr. **Faragó Victor**. Nu comentăm dar organizația în acest fel la Oradea-Mare nu credem că poate să fie admisă.

Contrabanda Makay și ortacii s'a desbătut la Tribunalul din localitate sub prezidenție Dlui Magistrat **Doboș** în 21 cor. Apărarea a avut-o D. adv. Dr. **Bledea**. Acuzății au fost învinuiți că în trecut peste graniță în mod clandestin 42 boi, 7 viței, 2 vaci și 7000 kg. petrol. Tribunalul a deliberat. În afară de **Makay** ceilalți 3 acuzați au fost absolvați. Apărătorul a cerut față de procesul verbal al vămii din Salonta-Mare probațiune prin martori. Tribunalul a admis cererea, a ordonat ascultarea martorilor, prin care fapt s'a scos din vigoare procesul verbal aducând Tribunalul deciziune de mare importanță din punct de vedere juridic. Până acum uzul a fost, că contra procesului verbal s'a putut dovedi numai prin înscrierea în fals.

Venitul seratei corporației industriștilor. Corporația Industriștilor din Oradea-Mare a aranjat în ziua de 10 Noembrie a. c. o serată dansantă cu program, în localul de Hale Comerciale. În virtutea dispozițiilor legii se publică, că venitul seratei a fost de 62,903 lei, cheltuielile 28,174 lei, și astfel a rezultat un venit curat de 34.729 lei.

Conferințele cercului didactic. Miercuri 26 c. la orele 8¹/₂, seara va avea loc în sala festivă a primăriei conferința d-lui **Emil I. Constantinescu** profesor la liceul **Gojdu**, despre Valoarea Teatrului Românesc.

Teatrul Național din Cluj. În zilele de 31 Decembrie și 1 Ianuarie trupa Teatrului Național din Cluj va veni în orașul nostru pentru a da două reprezentațiuni. La 31 Decembrie **Popa** și la 1 Ianuarie **Scombolo**.

Expoziția Iremle. Atragem din nou atenția publicului asupra expoziției d-lui profesor **Iremle** din sala mare a prefecturii Județului. Cu bucurie constatăm că, o parte din intelectualii români au cumpărat mai multe tablouri. Așa au reținut P. S. S. episcopul **Dr. Tr. Frențiu 2**, prof. **Ioanovici 2**, **Kiss Vasi 2**, dr. **Bolchiș 1**, Prof. **Cozma 2**, **Curtin 1**, Dr. **Popa 1**, **Kornweisz 1**, **Panovici Leontin 1**. Expoziția rămâne deschisă până la 27 c. Rugăm publicul orădan să viziteze această expoziție care ne face onoare. Tablourile d-lui **Iremle** sunt cel mai potrivit și cel mai frumos cadon de Crăciun.

Luni dimineața sosește în orașul nostru d-l director general al agriculturii **Petrini** pentru a studio neregulilor dela reforma agrară. D-l prefect **V. Hodor** a convocat cu această ocaziune la o conferință pe d-nii prim-pretor din județ pentru Luni, când vor trebui să prezintă toate plângerile înalitate de țărani relativ la executarea reformei agrare.

Acceleratul Orșova—T.-Severin în dreptul cantonului 175 a surprins un automobil în momentul traversării acestuia peste linie sfărâmandu-l, omorând două persoane și răniind grav altă persoană. S'a deschis o anchetă. Vinovatul ar căuționierul care n'ar fi închis bariera.

Concurs. Primăria orașului publică concurs pentru un post de contabil vacant la contabilitatea orașenească. Cel cari doreș a. c. asupra să înainteze cererile până la 10 Ianuarie primăriei adresate Ministerului de Interne. Postul are clasa IX de salanțare.

Premile Academiei franceze. Academia de medicină din Paris a procedat Joi la decernarea premiilor sale anuale. Printre medicii premiați se află și doctorul **Levaditti** dela Institutul Pasteur, care este de orgină română. Savantului nostru compatriot i s'a atribuit premiul **Pannetier** în valoare de 4000 fr., pentru descoperiri medicale.

Teatru.

Trupa Teatrului Național din Cluj va veni în curând în orașul nostru pentru a două reprezentațiuni cu **Popa** și în sala Teatrului Regina Maria.

Trupa **I. Manolescu**, La 28 Decembrie revine în orașul nostru trupa de sub conducerea d-lui **Ioan Manolescu**. Va juca „Moartea Civilă” în care marele artist are o creație extraordinară. Biletele s'au și pus în vânzare și se gășesc la casa de zi a teatrului la d. I. Iliș.

ULTIMA ORA

Telegrama grecilor bucureșteni către Marile Puteri

București. — Membrii coloniei grecești din Capitală au hotărât trimiterea unei telegrame Marilor Puteri în care protestează contra alegerilor din Grecia și vor cere ca Marile Puteri să intervină în favorul formării unui guvern neutru, care — stând deasupra partidelor — să conducă alegerile, fiindcă la alegerile din urmă a domnit teroarea.

Legea pentru comercializarea întreprinderilor de Stat

București. — Proiectul de lege pentru comercializarea întreprinderilor de stat a fost terminat. În înțelesul acestui proiect întreprinderile iau forma de societăți anonime, se introduce contabilitatea dublă și direcțiunile se imputernicesc, ca să încheie contracte și să acorde credite. Prin aceasta se speră asigurarea intensificării activității întreprinderilor. Proiectul de lege despre comercializarea C. F. R. se elaborează separat și se va aduce în dezbateră încă înaintea vacanței parlamentare.

Bicentenarul lui Cantemir

București. — **Academia Română** ieri a ținut o ședință de onoare cu prilejul bicentenarului lui **Dimitrie Cantemir**. La acest festival a prezidat **M. S. Regele Ferdinand**, discursurile comemorative au fost ținute de președintele **Academiei Negruzzi**, și ministrul **Bucovinei Nistor**.

Anglia recunoaște Sovietele?

Se șvonește că guvernul muncitoresc englez va recunoaște guvernul sovietic. E posibil că și partidele conservator și liberal se vor asocia pe lângă părerea muncitorilor. Tratatul de decurg asupra celor două condițiuni speciale și anume: 1. Regularea împrumutului de războiu în sumă de 20,000.000 fonți sterlingi; 2. un credit de 50,000.000 pentru comerțul rusesc.

MARE TÂRG DE CRĂCIUN
Porcelane, pahare, picturi celebre și bibelouri fine de porcelan originale și antice. Service, bomboniere și cești veritabile de Aitoren și Meissen, figuri de porcelan contemporane, precum și obiecte antice de calitate pură se află în asortiment bogat la **Magazinul de obiecte antice „Helicon”** Strada I. C. Brătianu (Șzaniszló) 1 Cumpărăm obiecte antice cu prețurile cele mai convenabile.

Tot felul de bonboane, ciocoladă și fructe zahărisite se pot procura mai ieftin, engros și en detail, la magazinul **BONBONERIA TEATRULUI Horovitz și Mozes** Oradea-Mare, Strada Teatrului 4 Telefon-Interurban 2-69 : : Depozit exclusiv de vânzare engros al apelor minerale din Sân-Georgiul român „HEBE”

BIROUL DE COMISIONERI DEUTSCH ȘI FII
din Cafeneaua „PALACE” mijlocește prompt scoateri de pașapoarte și vize : :

Aprovizionati Vă cu
**Cărți,
Reviste,
Ziare,
Jurnale de modă**
de la biroul de ziare
"SIMPLON"
Oradea-Mare
Pasajul „Vulturul Negru”

Articole de modă bărbătești
Svettere, mănuși, ciorapi pentru
dame și copii, mărunțișuri cu
prețurile celea mai moderate la
MOLNAR
Bul. Regele Ferdinand No. 9

CATALOG.

Cu prețurile curente ale mai jos
să fac efrin după măsură
și după modele de modă de sezonului
costumuri de bărbați raglane pardesiuri
mantale de iarnă cari satisfac pre-
tențiile tuturor la

Iuliu Gergely
croitorie bărbătească
Bulev. Regele Ferdinand No. 55

- 1 Sacco după măsură din stoffe jumătate lână neagră, sură, ori în alte culori L 1850—1980
- 2 Din material curat din lână în diferite culori sacco după măsură L 2200—2330
- 3 În culori de modă l-a material din lână sacco după măsură L 2780—2930
- 4 Din materiale de primul ordin din străinătate sacco după măsură L 3280—3500
- 5 Pardesiuri, raglane și mantale de iarnă dela 1750 Lei în sus
- 6 Din materialele cele mai fine și pe lângă prețuri cari se vor fixa la comandă să efectuează costume de ceremonie și alte specialități.

Toți intelectuali și elita Oradei-Mari
frecventează numai

**Cafeneaua
„ELITE”**

O orchestră clasică de primul ordin,
delectează publicul.

PROBAȚI ȘI NU VEȚI REGRETA
dacă vă veți face imbrăcămintea
la CROITORIA BĂRBĂTEASCĂ

DAVID ȘI KOHN
din Str. Alexandri No. 4.

unde se execută confecționarea hainelor
conform modei celei mai nouă.

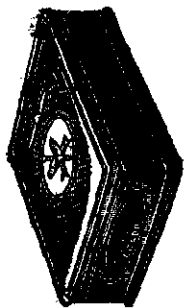
Prețuri tarifale:

Costum sacou	800 Lei
Pardesiu	} 700 Lei
Raglan	
Uister	} 800 Lei
Palton de iarnă neted	
Palton „Hamilton”	} 900 Lei
„Lord”	

Haine de seara executate frumos
cu prețurile cele mai convenabile

Nou.ăți cari până acuma n'au mai fost.

La ASZODI în palatul Sas

Rumul de ceai se vinde și de aici înainte
cu 26 Lei.

Prăvălia Mihail Aszodi magazin de cafea, ceai și
bonboane de Triest se poate afla ușor din oricare
cartier al orașului.

Către publicul consumator din Oradea-Mare
și din provincie:

Stimată Doamnă! probați a cumpăra cafea
prăjită cu 8 feluri de arome neintrecută la gust
și la miros. Metodul de prăjire este secretul meu.
Recomand cafea neprăjită klgr. 112 Lei.

La secția colonialelor și dessertului.
1 kgr. salam fin 140 Lei.

Au sosit
**pești proaspeți
:: de Dunăre ::**

Primum Incontinuu noi cantități
de pește proaspăt pentru sărbătorile
Crăciunului și a Anului
nou. Cu această ocazie se dă
un favor funcționarilor de stat,
județeni, C. F. R., celor aparținători
Direcțiunii P. T. T. din
loc, precum și ofițerilor și sub-
ofițerilor din armata locală cari
beneficiază de

10% reducere de prețuri

Vadász & London
prăvălie de coloniale și deli
cat. se, ORADEA-MARE.

Cumpărați dela producători!

Industria Textilă de Lână

S. A.

Bulev. Regele Ferdinand No. 13

Depozitul tuturor produselor

:- din fabrică. :-

Vânzarea pe lângă prețuri
de fabrică riguros fixate.

Telefon 16-63 Telegram: FONAL

Toți cei cari vreau să petreacă
clipe plăcute să meargă la
varietate

„Parisien Grill”

Programe alese, băuturile
cele mai bune și tot com-
fortul. 1-5

S'a deschis vama poștei!

Vămuirea o mijlocește
Biroul de vămuire

„ANCORA”

Croitorul
ALEX. KORON
confeccionază cele
mai moderne costu-
me bărbătești cu
prețuri moderate.
Pregătește costume
și din stoffe aduse.
ORADEA-MARE
Strada Csengeri No. 14

Mare târg de Crăciun

Decoruri de lemn, păpuși jucării
și obiecte pentru cadouri. Ge-
amantane de vîoiaj, sticlării, porce-
lane, statuete, vase smălțuite de
diferite feluri, cu prețuri reduse, se
găsesc și se pot cumpăra dela

Magazinul Farkas

Strada Nicolae Jorga, No 5.

Un tacâm complet de 6 persoane în
porcelan colorat tel. 93.— tacâm pen-
tru cafea 221.—; 1 ceașcă cu farfurie
14'50; Porcelane colorate pentru cafea
și ceai 289; tacâmuri de fingii ml
109; cobalt pentru 6 persoane 375;
tacâmuri de mâncare, articole de sticlă,
obiecte de decor și ustensile, vase
pentru mâncare și articole pentru
aranjarea bucătăriei.

**Magazinul
FISCHER**

Pasajul „Vulturul”

are marfa cea mai bună

și mai ieftină

Se poate privi și în vitrină

Ciorapi femești dela	18.— Lei
Ciorapi femești flor	78.—
Ciorapi bărbătești	15.—
Ciorapi bărb. flor	45.—
Ciorapi Mouslin pentru fetițe	30.—
Ciorapi Patent pen- tru băeți	dela 16.—
Ciorapi flor pentru băeți	33.—
Mănuși femești	30.—
Mănuși bărbătești	54.—
Mănuși p. copii	16.—
Ațe Clark și Lanz.	13.—
Ață Leul	15.—
Ață Lanz de 1000 y.	40.—
Ață Matt de 400 y.	11.—
Ațe pentru brodat. dela	13.—
Ațe pentru mașina de cusut de 1000 y.	14.—

Nasturi, ațe de mătase pen-
tru mașini și butoniere bum-
bac pentru țesut precum și
tot felul de lucruri mărunte se
găsesc cu prețuri ieftine.

TELEFON 3-98

PRODUSELE FABRICELI DE BERE
CZELL
DIN CLUJ

Din cauza calitatilor lor neintrecute sunt Mărcile Conducătoare

Lloyd 1749.— 9.

Berea nutritoare „Hercules”

și Berea deschisă „Monoștor”

Cine dorește să bea bere bună să
ceară pretutindeni numai pe acestea.

TELEFON 3-98

Depou principal **„ORIENT”** S. A. pentru Industrie și Comerț
la Oradea-Mare Str. Gllányi, 5—7. Telefon 3-98.

EMERIC CZILLER ORADEA-MARE
CEL MAI MARE MAGAZIN DIN TRANSILVANIA

VÂNZARE EN GROS ȘI EN DETAILI

În dura'ta târgului de Crăciun se pun sub vânzare în toate secțiile magazinului meu, cu prețuri reduse:
Pânzeturi, albituri și haine de pat. Covoare, perdele, transparente și linoleuri. Stoffe de modă
pentru costume și paltoane. Velure, mătăsuri, căptușeli. Articole de mode pentru domni și dame.
Pălării bărbătești, cravate și tricouri à-la dr Jäger. — Articole tighelate, mănuși și ciorapi.

Serviciu prompt, completant!

Telefon
interurban
4-29.